

Foto: Ordulinnuse varem, L. Michelson

Lossipark on hea elupaik nahkhiirtele, tuvastatud on üheksa nahkhiirelligi esinemine, neist tavalisemad on põhja-nahkhiir (*Eptesicus nilssonii*) ja pruun-suurkõrv (*Plecotus auritus*).

VILJANDI LOSSIPARK JA ORDULINNUS

Kaitseala koosseisu kuuluv lossipark ja ordulinnuse varemed on Viljandi linna visiitkaart. Ordulinnuse varemete ala hõlmab 18,5 ha suurusest pargist 8 hektarit. Park on vaheldusrikka reljeefiga, asudes muistsetel kindlustussüsteemidel. Lossimäed on oma nime saanud siia 1224. aastal rajatud ordulinnuse komtuuri lossi järgi, mis sai tugevalt kannatada Liivi sõjas ja lõplikult hävis Põhjasõjas. Pargis paiknevad ordulinnuse varemed, vallikraavid ja 50-meetrine ripsild. Lossipark on **Viljandi kõige mitmekesisema liigirikkusega park**. Lossipargi servas paljandub 6,1 m kõrgune ja 21,3 m pikkune kesk-devoni Aruküla lademe punakaspruun liivakivi, moodustades kaitsealuse **Lossimägede paljandi**.

Foto: Saarmad, I. Muusikus

KÜLASTAJA MEELESPEA

- Eramaal võid viibida päikesetõusust loojanguni, kui ei tekita kahju maavaldajale. Tarastatud/tähistatud eramaal liikumiseks vajad omavahel luba.
- Mootorsõiduki ja jalgratastega liikle ainult selleks ettenähtud teel ja pargi ainult parklas.
- Telkida ja lõket võid teha ainult selleks ettevalmistatud ja tähistatud kohas. Tuleohtlikul ajal on lõkke tegemine keelatud, ka lõkkealustel.
- Kaitsealal võid korjata marju, seeni ja muid metsaande ning püüda kala.
- Ujuv vahenditega liiklemine kaitsealal on lubatud, kusjuures veemootorsõidukitega liiklemine on lubatud vastavalt maavanema poolt kehtestatud korrale.
- Looduses liikudes hoia koer rihma otsas.
- Püüa tegutseda loodusesse jälgi jätmata.

Nähes looduse või külastusobjektide kahjustamist, teavita sellest keskkonnainspektsiooni tel 1313.

KAITSEALA VALITSEJA

Keskkonnaamet
Pärnu-Viljandi regioon
tel 435 5610
viljandi@keskkonnaamet.ee
www.keskkonnaamet.ee

KESKKONNAAMET

KAITSEALA KÜLASTUSE KORRALDAJA

Viljandi Linnavalitsus
tel 435 4710
viljandi@viljandi.ee
www.viljandi.ee

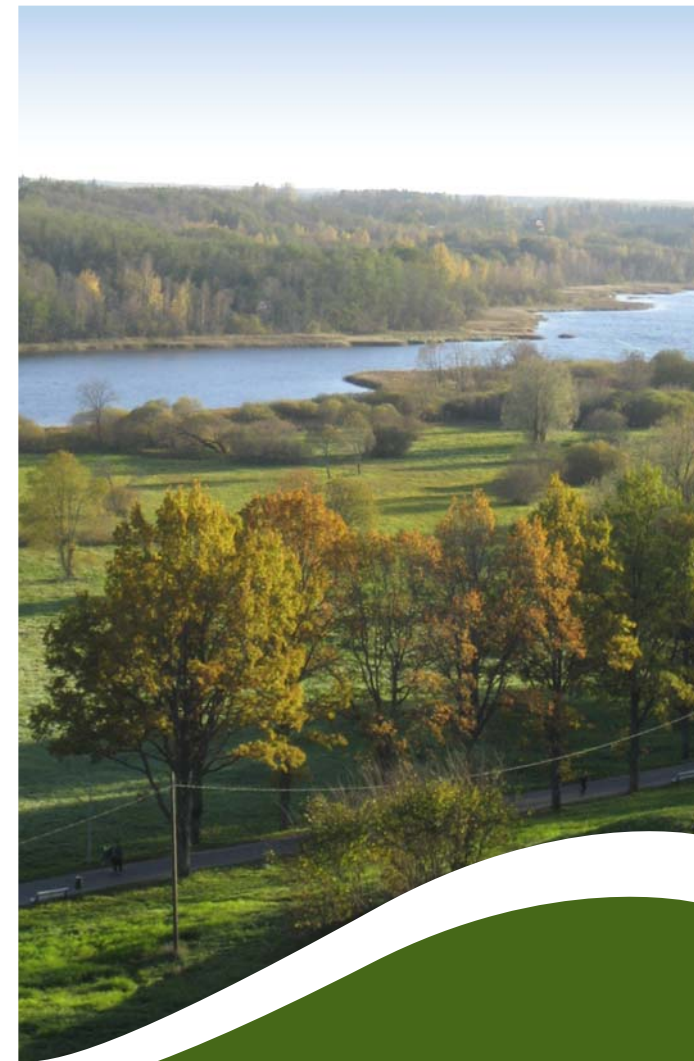

Trükise väljaandmist toetas:
SA Keskkonnainvesteeringute
Keskus

Trükise koostajad: H. Lapp,
M. Suurkask, R. Vaiksalu
Esikaane foto: Viljandi maastikukaitseala,
R. Vaiksalu
Küljendus: Akriibia OÜ
Trükk: Aktaprint AS
©Keskkonnaamet 2012

KESKKONNAINVESTEERINGUTE
KESKUS

VILJANDI maastikukaitseala

Foto: Terviserada, M. Suurkask

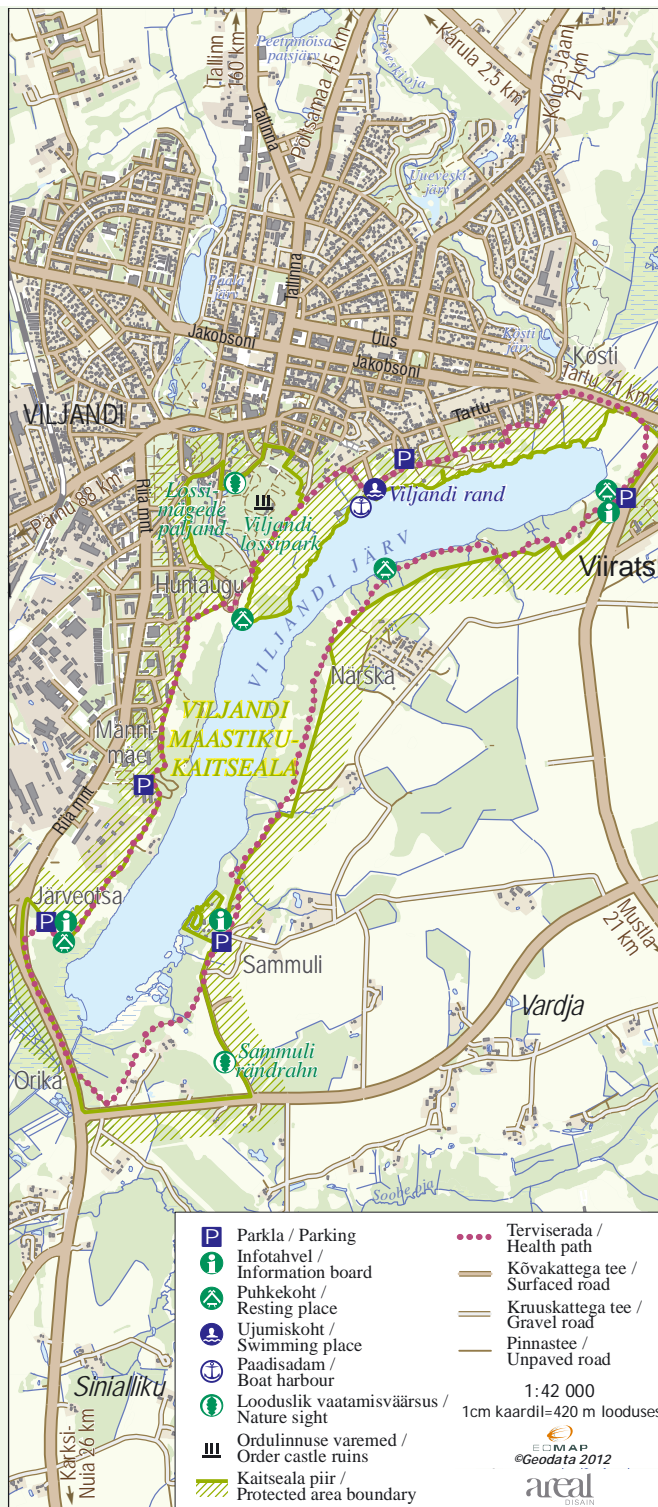
VILJANDI MAASTIKUKAITSEALA

Viljandi maastikukaitseala asub Sakala kõrgustiku keskosas, paiknedes kõrgustiku suurima, S-kujulise Tännassilma-Viljandi-Raudna orustiku nõlvadel. Viljandi maastikukaitseala pindala on 365 ha, Viljandi järv hõlmab sellest 155,7 ha. Maastikukaitseala on moodustatud mitmekesise maastiku, haruldaste liikide elu- ja kasvupaikade ning Viljandi järve ökosüsteemi kaitseks. Kaitseala ühe osa moodustab Lossipark. Maastikukaitsealal asuvad kaks üksikobjekti: Sammuli rändrahn (übermõõt 19,6 m, kõrgus ~2 m) ja Lossimägede paljand.

Viljandi järv ja selle lähiümbrus pakub erinevaid puhkamise ja sportimise võimalusi. Alates 1928. aastast toimub traditsiooniline ümber järve jooks, mis meelitab igal aastal linna tuhandeid jooksusõpru. Rannas asuvad staadion, erinevad spordiväljakud, sõudebaas, sõudepaatide ja vesirataste laenus. Huntaugu nõlvale on rajatud snowtubingu ehk lumepark. 2007. aastal valmis ümber järve liikumiseks 12,4 km pikkune terviserada.

MAASTIK

Geoloogilise tekke poolest on Viljandi ja Raudna ürgorud vanimad Sakala kõrgustikul. Viljandi ürgoru laiuseks on keskmiselt üks kilomeeter ning veerude kõrguseks kuni 30 m. Suurim ürgorgu suubuv org on Valuoja. Kaitstava osa orunõlvad on kaetud segametsaga, lõunapoolsetelt nõlvadelt väljub rohkesti allikaid, millest kohati on tekkinud allikasood.

VILJANDI JÄRV

Kaitseala tuumiku moodustab 4,6 km pikkune Viljandi järv, mille suurim sügavus on 11 m. Järve põhjapoolses osas asuvad rand ja lossipark, lõunapoolsed kaldad on looduslikus seisus. Kalastikus domineerivad särg (*Rutilus rutilus*) ja latikas (*Abramis brama*). Pikka ja kitsasse orujärve suubuvad Kõsti ehk Uueveski oja ja Valuoja. Järves on rohkesti nii põhja- kui kaldaallikaid. Edelaosast voolab välja Raudna jõgi. Järve osa, mida rahvasuus hüütakse Kitsaskaelaks, on vaid 200 m laiune. Viljandi järvega seotud haruldased liigid on taimedest koloniaalne vetikas järvepall (*Cladophora aegagropila*), kaladest harilik vingerjas (*Misgurnus fossilis*) ja loomadest saarmas (*Lutra lutra*).

ELUSTIK

Kaitseala mitmekesine maastik on tinginud suure taime- ja loomaliikide arvukuse. Elupaigatüüpidest esineb nii aruniite, luhaniite, ligi saja-aastaseid salumetsi kui ka madalsoid.

Kaitsealuseid taimeliike esineb Viljandi maastikukaitsealal kümme, nende hulgas Eestis ainsa teadaoleva kasvukohaga kollane käoking (*Aconitum lasiostomum*).

Liigirikas on ka kaitseala linnustik (102 liiki). Toitumas on nähtud väikekajakat (*Larus minutus*), kiivitajat (*Vanellus vanellus*) ja sookurget (*Grus grus*). 18 kaitsealusest linnuliigist on alale iseloomulikumad raudkull (*Accipiter nisus*), mustviires (*Chlidonias niger*), roo-lookull (*Circus aeruginosus*), tamme-kirjurähn (*Dendrocopos medius*), hallpea-rähn (*Picus canus*), jõgitiir (*Sterna hirundo*). Viljandi lossipargi vanemas puistuosas elutsevad kodukakk (*Strix aluco*) ja väänkael (*Jynx torquilla*).

Foto: Harilik sinilill, A.-L. Feršel